

Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

Editörler: Burcu KARABULUT COŞKUN · Adem YILMAZ

Editörler: Dr. Öğr. Üyesi Burcu KARABULUT COŞKUN - Dr. Öğr. Üyesi Adem YILMAZ

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ISBN 978-625-7676-95-3
DOI 10.14527/9786257676953

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ağustos 2021, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

“Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme” teması altında hazırlanan bu kitap çalışmasında, uzaktan eğitim ile ölçme ve değerlendirme kavramları başta olmak üzere birçok farklı kavrama yer verilmiştir. Bununla birlikte uzaktan eğitim ile ölçme ve değerlendirme ilişkisi farklı boyutlarıyla kapsamlı olarak değerlendirilip detaylandırılmıştır. Uzaktan eğitim süreci 2019 yılında ortaya çıkan Covid-19 salgını ile birlikte gerek ülkemizde gerekse de dünya genelinde bir kat daha önem kazanmıştır.

Geleneksel sınıf ortamından farklı olarak dijital uygulamaların hâkim olduğu uzaktan eğitim süreciyle birlikte, ders içeriğinin planlanması, öğrenme ve öğretme ortamlarının tasarlanması, dijital okuryazarlık ve teknoloji okuryazarlığı gibi konular daha fazla ön plana çıkmaya başlamıştır. Uzaktan eğitim ile entegre olan diğer eğitim alanları dikkate alındığında en çok problem yaşanan alanın ölçme ve değerlendirme olduğu gözlemlenmiştir. Çünkü yüz yüze eğitimin olmaması, teknik alt yapının istenildiği düzeyde sağlanamaması, denetim ve kontrolün kısmen de olsa zayıflaması, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesini engelleyen unsurlar olmuştur.

Bu kitapta bilhassa uzaktan eğitim sürecinde sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme faaliyeti gerçekleştirilebilmesine etki eden faktörlere 14 farklı bölüm altında yer verilmiştir. Her bölüm alanında yetkin akademisyenler tarafından titizlikle hazırlanmış ve uzaktan eğitim döneminde ilgili alana katkı sağlayabilmesi amacıyla kaleme alınmıştır. Bu bölümler;

1. Bölüm: Uzaktan Eğitim ve Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Temel Kavramlar
2. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Kullanılan Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Araçları
3. Bölüm: Uzaktan Eğitimde E-Değerlendirme Araçları
4. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Test Geliştirme Esasları
5. Bölüm: Uzaktan Eğitim Kapsamında Gerçekleştirilen Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetlerinin Geçerliliği, Güvenirliği ve Uygulama Standartları
6. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmede Etkileşim Türleri
7. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ürün ve Süreç Temelli Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları (Öğrenci Bağlılığı ve Uygulamaları)
8. Bölüm: Öğrenme Yönetim Sistemlerinin Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi

9. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Uyarlanabilir Ölçme ve Değerlendirme
10. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Çok Kültürlü Öğrenciler İçin Ölçme ve Değerlendirme
11. Bölüm: Uzaktan Eğitim Ölçme ve Değerlendirme Çerçevesinde Öğretici ve Öğrenen Görevleri
12. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Öğrenci ve Öğreticilerin Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yaklaşımları: İlgili Teori ve Modellere Tarihsel Bir Bakış ve Öneriler
13. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Güncel Ölçme ve Değerlendirme Eğilimleri
14. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ölçme Değerlendirmede Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan zorluklara ışık tutmak ve ölçme değerlendirme faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesine katkı sağlamayı amaçlayan bu kitabın oluşturulmasında kıymetli zamanlarını ayırarak destek sağlayan tüm yazarlarımıza ve bu kitabın okuyucular ile buluşmasında desteklerini esirgemeyen Pegem Akademi ailesine şükranlarımızı ve teşekkürlerimizi sunarız.

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Burcu KARABULUT COŞKUN
ORCID No: 0000-0001-5287-2239

Dr. Öğr. Üyesi Adem YILMAZ
ORCID No: 0000-0002-1424-8934

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Dr. Öğr. Üyesi Burcu KARABULUT COŞKUN - Dr. Öğr. Üyesi Adem YILMAZ

1. Bölüm: Uzaktan Eğitim ve Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Temel Kavramlar

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat ÖZTÜRK - Kırıkkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-2849-8325

2. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Kullanılan Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Dr. Öğr. Üyesi Bilge ÖZTÜRK - Bayburt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1788-9208

3. Bölüm: Uzaktan Eğitimde E-Değerlendirme Araçları

Arş. Gör. Dr. Arif AKÇAY - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9103-9469

4. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Test Geliştirme Esasları

Dr. Öğr. Üyesi Ezgi MOR DİRLİK - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-0250-327X

5. Bölüm: Uzaktan Eğitim Kapsamında Gerçekleştirilen Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetlerinin Geçerliliği, Güvenirliği ve Uygulama Standartları

Dr. Öğr. Üyesi Adem YILMAZ - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1424-8934

6. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmede Etkileşim Türleri

Dr. Öğr. Üyesi Pınar AYYILDIZ - Ankara Medipol Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-2644-7981

7. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ürün ve Süreç Temelli Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları (Öğrenci Bağlılığı ve Uygulamaları)

Öğr. Gör. Dr. Seher ÖZCAN - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8473-3807

8. Bölüm: Öğrenme Yönetim Sistemlerinin Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. Esmâ Aybike BAYIR - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6168-523X

9. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Uyarlanabilir Ölçme ve Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fikret GELİBOLU - Mustafa Kemal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3780-3005

10. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Çok Kültürlü Öğrenciler İçin Ölçme ve Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet RAMAZANOĞLU - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6860-0895

Arş. Gör. Dr. Barış MERCİMEK - Siirt Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0368-4693

11. Bölüm: Uzaktan Eğitim Ölçme ve Değerlendirme Çerçevesinde Öğretici ve Öğrenen Görevleri

Dr. Öğr. Üyesi Burcu KARABULUT COŞKUN - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5287-2239

12. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Öğrenci ve Öğreticilerin Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yaklaşımları: İlgili Teori ve Modellere Tarihsel Bir Bakış ve Öneriler

Öğr. Gör. Dr. Musa SADAK - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6036-1279

13. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Güncel Ölçme ve Değerlendirme Eğilimleri

Öğr. Gör. Dr. Akça Okan YÜKSEL - Ortadoğu Teknik Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5430-0821

14. Bölüm: Uzaktan Eğitimde Ölçme Değerlendirmede Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Arş. Gör. Dr. Ekmel ÇETİN - Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1076-8887

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM VE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK TEMEL KAVRAMLAR

Özet.....	1
Giriş.....	2
Uzaktan Eğitim.....	3
Uzaktan Eğitim Modelleri.....	5
Uzaktan Eğitimin Yararları ve Sınırlılıkları.....	5
Uzaktan Eğitimin Geliştirilmesinde Önemli Bileşenler.....	7
Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Temel Kavramlar.....	9
Değişken.....	9
Yapılarına/Özelliklerine Göre Değişkenler.....	10
Aldıkları Değerlere Göre Değişkenler.....	10
Neden-Sonuç İlişkisine Göre Değişkenler.....	11
Ölçme.....	11
Ölçme Türleri.....	12
Ölçüm.....	13
Ölçmede Birim Kavramı.....	14
Ölçmede Sıfır Noktası.....	15
Ölçek ve Ölçek Türleri.....	16
Ölçmede Hata.....	19
Değerlendirme.....	20
Ölçüt.....	21
Değerlendirme Çeşitleri.....	22
Sonuç.....	23
Kaynaklar.....	25

2. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE KULLANILAN GELENEKSEL ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

Özet.....	29
Giriş.....	30
Geleneksel Ölçme-Değerlendirme ve Uzaktan Eğitim.....	31
Uzaktan Eğitimde Kullanılan Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Araçları.....	34

Objektif Sınavlar	35
Çoktan Seçmeli Sorular	36
Doğru-Yanlış Soruları	38
Eşleştirme Soruları.....	39
Boşluk Doldurma Soruları.....	41
Sözlü Sınavlar.....	41
Yazılı Sınavlar.....	44
Kısa Cevaplı Sorular	46
Uzun Cevaplı Sorular	46
Uzaktan Eğitimde Ödevler.....	47
Sonuç.....	48
Kaynaklar.....	49

3. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE E-DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

Özet	53
Giriş.....	54
Uzaktan Eğitimde E-Değerlendirme	55
Değerlendirme Türleri ve E-Değerlendirme Araçları	57
Sınırlandırılmış Yanıt Dönük Değerlendirme Türleri ve Araçları.....	58
Ürüne Dönük Değerlendirme Türleri ve Araçları	63
Gelişime Dönük Değerlendirme Türleri ve Araçları.....	66
Öğrenciye Dönük Değerlendirme Türleri ve Araçları	69
E-Değerlendirmede Yenilikçi Yaklaşımlar	71
Sonuç.....	73
Kaynaklar.....	74

4. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE TEST GELİŞTİRME ESASLARI

Özet	79
Giriş	80
Test Geliştirme Basamakları	81
Testin Amacının Belirlenmesi	82
Ölçülecek Psikolojik Yapının ve İlgili Alanın Belirlenmesi ve Tanımlanması	83
Geliştirilecek Ölçme Aracının Mevcut Olup Olmadığının Belirlenmesi	84
Madde Türüne/Türlerine Karar Verilmesi.....	84
Test Planının ve Testte Ölçülecek Davranışların Belirlenmesi.....	85
Taslak Madde Havuzunun Oluşturulması	88

Maddelere İlişkin İlk İnceleme/Gözden Geçilmenin Yapılması.....	89
Maddelerin Geniş Çaplı Bir Uygulama ile Denenmesi.....	89
Madde Analizinin Yapılması.....	90
Testin Uygulama İçin Hazır Hale Getirilmesi.....	95
Sonuç.....	96
Kaynakça.....	97

5. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİNİN GEÇERLİĞİ, GÜVENİRLİĞİ VE UYGULAMA STANDARTLARI

Özet.....	99
Giriş.....	100
Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetlerinin Geçerliliği ve Güvenirliği.....	105
Kurum ve Kuruluşlara Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Uygulamaları.....	107
Eğitmenlere Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Uygulamaları.....	110
Öğrencilere Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Uygulamaları.....	112
Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetlerinde Uygulama Standartları.....	113
Sonuç.....	119
Kaynaklar.....	120

6. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEDE ETKİLEŞİM TÜRLERİ

Özet.....	125
Giriş.....	126
Uzaktan Öğrenmeye Yakından Bakış: Ölçme Değerlendirme Süreçlerinde Etkileşim.....	128
Sonuç.....	134
Kaynaklar.....	135

7. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE ÜRÜN VE SÜREÇ TEMELLİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI

Özet.....	137
Giriş.....	138
Socratic.....	139
EDpuzzle.....	141

Mentimeter.....	143
Google Classroom.....	144
Coggle.....	146
Powtoon.....	147
Sonuç.....	148
Kaynakça.....	149

8. BÖLÜM

ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMLERİNİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özet.....	151
Giriş.....	152
Öğrenme Yönetim Sistemlerinde Kullanılan Ölçme Değerlendirme Araçları.....	154
Çevrim İçi Sınavlar.....	155
Forum Araçları.....	156
Ödevler.....	156
Kısa Sınav Araçları.....	157
Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri ve Ölçme – Değerlendirme Araçları.....	158
Moodle.....	158
Sakai.....	159
Olat.....	159
ATutor.....	159
EFront.....	160
Dokeos.....	160
Bodington.....	161
FormaLMS.....	161
Claroline.....	161
Chamilo.....	162
DotLRN.....	162
Opigno.....	163
Illias.....	163
Manhali.....	163
Kaynakça.....	164

9. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE UYARLANABİLİR ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Özet	167
Giriş.....	168
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavlar	168
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Çalışması	169
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Temel Öğeleri	170
Madde Tepki Kuramı	171
Madde Tepki Kuramının Temel Varsayımları	172
Madde Karakteristik Eğrisi	173
Madde Tepki Kuramı Modelleri.....	174
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Yetenek Kestirim Yöntemleri.....	176
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Geliştirilmesi.....	176
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Avantajları	180
Bilgisayarlı Uyarlanabilir Sınavların Kısıtlılıkları	180
Sonuç.....	181
Kaynaklar.....	182

10. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE ÇOK KÜLTÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Özet	185
Giriş.....	186
Kültür	187
Çok Kültürlülük.....	187
Akademik ve Sosyal Uyum Kapsamında Çok Kültürlülük.....	188
Çok Kültürlülük ve Eğitim	190
Çok Kültürlü Eğitimin Amaçları.....	191
Uzaktan Eğitimin Kültürel Farklılıklar Üzerine Yapılanması.....	193
Çok Kültürlülerin Uzaktan Eğitim Süreçlerinde Ölçme ve Değerlendirmesi	195
Çok Kültürlülerde Mutlak Değerlendirme	197
Çok Kültürlülerde Bağlı Değerlendirme	197
Çok Kültürlülere Yönelik Bağlamsal Değerlendirme Önerisi	198
Kaynakça.....	200

11. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİNDE ÖĞRETİCİ VE ÖĞRENER GÖREVLERİ

Özet	203
Giriş.....	203
Öğreticilik, Uzaktan Eğitim ve Ölçme-Değerlendirme.....	205
Öğrencilik, Uzaktan Eğitim ve Ölçme-Değerlendirme.....	209
Sonuç.....	210
Kaynakça.....	212

12. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİCİLERİN ÖLÇME DEĞERLENDİRME UYGULAMALARINA YAKLAŞIMLARI: İLGİLİ TEORİ VE MODELLERE TARİHSEL BİR BAKIŞ VE ÖNERİLER

Özet	215
Giriş.....	216
Uzaktan Eğitimde Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarına Yaklaşımlar: Teori ve Modellerin Tarihsel Gelişimleri.....	217
Gerekçeli Aksiyon Teorisi (Theory of Reasoned Action – TRA).....	217
Teknoloji Kabul Modeli (Technology Acceptance Model – TAM)	218
Planlanmış Davranış Teorisi (Theory of Planned Behavior - TPB)	220
Davranışla İlgili Tutum	221
Öznel Normlar	221
Algılanan Davranışsal Kontrol.....	222
Teknoloji Kabul Modeli 2 (Technology Acceptance Model – TAM2)	222
Teknoloji Kabulü ve Kullanımı Birleşik Teorisi (Unified Theory of Acceptance and Usage of Technology – UTAUT)	224
Bilgisayar Tabanlı Değerlendirme Kabul Modeli (Computer Based Assessment Acceptance Model – CBAAM).....	226
Sonuç ve Öneriler	227
Kaynaklar.....	230

13. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE GÜNCEL ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME EĞİLİMLERİ

Özet	233
Giriş.....	234
Sonuç Değerlendirme ve Biçimlendirici Değerlendirme	235

Sınıf İçi Değerlendirme Araçları (Classroom Assessment Tools).....	236
E-Portfolyolar.....	240
Öğrenme Analitikleri.....	242
Çevrimiçi Tartışmalar.....	243
Wiki ve Bloglar.....	245
Öz/Akran Değerlendirme.....	248
Yansı Etkinlikleri (Reflection).....	249
Sonuç.....	249
Kaynaklar.....	250

14. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Özet.....	253
Giriş.....	254
Ortak Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	255
Akademik ve Teknik Yeterlilikler.....	255
Teknik Sorunlar.....	257
İletişim/Etkileşim Sorunları.....	258
Sosyal Faktörler.....	260
Eğitmenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	261
Kimlik Doğrulama.....	261
Akademik Dürüstlük.....	262
Ölçme Değerlendirme Etkinliklerini Hazırlama Süreci.....	264
Mevzuat ve Akademik Özgürlük.....	265
Öğrenenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	266
Kaygı.....	266
Ölçme Değerlendirme Etkinliklerine Erişim.....	267
Öğrenen Sorumlulukları, Planlama ve Kaynaklar.....	268
Sonuç.....	268
Kaynaklar.....	270
Dizin.....	275

1. BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM VE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK TEMEL KAVRAMLAR

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat ÖZTÜRK - Kırıkkale Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2849-8325

*“Bir insanı değerlendirmek için nelere sahip olmadığına değil,
sahip olduklarıyla neler yaptığına bakmalı.”*

Doğan CÜCELOĞLU

Özet

Uzaktan eğitim uygulamaları, sağladığı farklı imkânlar ve içeriğindeki gelişmeler neticesinde giderek önem kazanan bir eğitim alanı hâline gelmiştir. Öğretmen ve öğrencilerin mekân ve zaman bakımından birbirinden ayrıldığı ortamlar üzerinde yapılandırılan eğitim faaliyetleri olarak karşımıza çıkan uzaktan eğitim kavramı, tüm dünya ülkeleri için önemi gün geçtikçe daha çok artan bir eğitim uygulamasıdır. Bu bölümde öncelikle; uzaktan eğitim kavramı, uzaktan eğitimin yararları ve sınırlılıkları, uzaktan eğitimin gerçekleşme zamanına göre modelleri [eşzamanlı (senkron) uzaktan eğitim, eşzamansız (asenkron) uzaktan eğitim], uzaktan eğitim programlarının (uygulamalarının) geliştirilmesinde dikkate alınması gereken bileşenler (etkileşim, güdüleme, geri bildirim ve değerlendirme) konuları üzerinde durulacaktır. Daha sonra ölçme ve değerlendirmeye yönelik temel kavramlar irdelenmeye çalışılacaktır. Ölçme ve değerlendirme aslında günlük hayatımızın her alanında karşımıza çıkan kavramlardır. Günlük hayatımızda sürekli karşılaştığımız bu kavramlarla ilişkili diğer kavramların eğitim-öğretim sürecindeki içeriklerinin bilinmesi önemlidir. Bu doğrultuda; değişken kavramı ve değişkenlerin sınıflandırılması (yapılarına/özelliklerine göre değişkenler, aldıkları değere göre değişkenler ve neden-sonuç ilişkisine göre değişkenler), ölçme kavramı ve ölçme türleri (doğrudan ölçme, dolaylı ölçme ve türetilmiş ölçme), ölçüm, ölçmede birim kavramı (doğal birim, yapay birim ve türetilmiş birim), ölçmede sıfır noktası (mutlak sıfır noktası ve izafi sıfır noktası), ölçek ve ölçek türleri (sınıflama